

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

12 juni 2007

ONTWERP VAN DECREET

houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007

VERSLAG

**namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
uitgebracht door de heer Koen Van den Heuvel**

**(Hoofdstuk III – Wetenschap en Innovatie;
Hoofdstuk IV – Rentetoelagen wegens hinder door openbare werken;
Hoofdstuk VI – Werk en Sociale Economie)**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Trees Merckx-Van Goey.

Vaste leden:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Johan Deckmyn, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, John Vrancken;
de heer Jan Laurys, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;
mevrouw Anissa Tamsamani, de heren Joris Vandenbroucke, Bart Van Malderen;
de heer Louis Bril, mevrouw Annick De Ridder, de heer Jul Van Aperen.

Plaatsvervangers:

de heer Thieu Boutsen, mevrouw Katleen Martens, de heren Jan Penris, Stefaan Sintobin, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de heer Carl Decaluwe, mevrouw Kathleen Helsen, de heer Frans Peeters, mevrouw Miet Smet;
mevrouw Caroline Gennez, de heren Chokri Mahassine, André Van Nieuwerkerke;
mevrouw Patricia Ceysens, de heer Jaak Gabriels, mevrouw Vera Van der Borcht.

Toegevoegde leden:

mevrouw Vera Dua;
de heer Jan Peumans.

Zie:

1218 (2006-2007)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet + Addendum
- Nr. 2: Amendementen
- Nr. 3: Verslag van het Rekenhof
- Nrs. 4 tot 7: Amendementen
- Nr. 8: Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
- Nr. 9: Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

INHOUD

	Blz.
Hoofdstuk III: Wetenschap en Innovatie	4
1. Toelichting door de minister	4
1.1. Afdeling I ‘Bijkomende academiseringsmiddelen’	4
1.2. Afdeling II ‘Herculesstichting’	5
2. Bespreking	6
3. Stemming	8
Hoofdstuk IV: Rentetoelagen wegens hinder door openbare werken	8
1. Toelichting door de minister	8
2. Stemming	8
Hoofdstuk VI: Werk en sociale economie	8
1. Toelichting door de minister	8
2. Stemming	9

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie besprak de aan haar toegewezen hoofdstukken van dit ontwerp van decreet op haar vergaderingen van 24 en 31 mei 2007.

Hoofdstuk III – Wetenschap en Innovatie, en hoofdstuk IV – Rentetoelagen wegens hinder door openbare werken, behoren tot de bevoegdheden van mevrouw Fientje Moerman, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel. Hoofdstuk VI – Werk en Sociale Economie behoort tot de bevoegdheid Werk van de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming.

HOOFDSTUK III: WETENSCHAP EN INNOVATIE

1. Toelichting door de minister

In het ontwerp van decreet houdende de bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007 werd een hoofdstuk III – Wetenschap en Innovatie opgenomen. Hierin zijn de bepalingen terug te

vinden met betrekking tot de bijkomende academiseringsmiddelen en de Herculesstichting.

1.1. Afdeling I ‘Bijkomende academiseringsmiddelen’

Zoals bij de bespreking van de begrotingsopmaak 2007 reeds werd toegelicht, werd in samenspraak met de minister bevoegd voor het hoger onderwijs beslist middelen toe te kennen voor de versterking van de onderzoeksgebondenheid van de academische opleidingen aan de Vlaamse hogescholen.

Het succesvol afronden van het academiseringsproces is zowel voor de inschakeling van het Vlaams hoger onderwijs in de Bolognaruimte als voor de verdere uitbouw van de Vlaamse kennisruimte een absolute noodzaak. Vandaar dat voorzien wordt in een extra financiële injectie. Deze middelen komen bovenop de academiseringsmiddelen die in het structuurdecreet zijn opgenomen.

In de begroting Wetenschapsbeleid van 2006 was voor de versterking van deze onderzoeksgebondenheid voor het eerst een bedrag van 2.000.000 euro uitgetrokken.

Voor het verdere groeipad van deze aanvullende academiseringsmiddelen werden met de minister van onderwijs volgende afspraken gemaakt.

In de periode 2006-2009 worden bijkomend en jaarlijks volgende structurele bedragen voorzien:

	2006	2007	2008	2009
Beleidsdomein EWI	2.000.000 euro	3.000.000 euro	1.500.000 euro	1.000.000 euro
Beleidsdomein Onderwijs	-	2.800.000 euro	2.400.000 euro	2.800.000 euro
Totaal	2.000.000 euro	5.800.000 euro	3.900.000 euro	3.800.000 euro

De Raad van State beschouwt onderzoeksfinanciering die aan de hogescholen wordt toegekend als onderwijsflankerend beleid. Dit maakt dat voor de toekenning ervan een decretale basis nodig is. Daarom werden in het programmadecreet bij de initiële begroting 2007 artikelen opgenomen die toelaten deze middelen toe te kennen in 2006 en 2007.

De middelen ingeschreven in de begroting 2006 zijn eind vorig jaar in betaling gesteld.

Artikel 8 van het ontwerp van dit programmadecreet is een technische aanpassing aan een artikel dat was opgenomen in het programmadecreet bij de initiële begroting 2007. Dit artikel maakt het mogelijk een hoger bedrag dan de in 2006 ingeschreven 2.000.000 euro uit te betalen. In 2007 heeft de minister van Onderwijs immers ook een bedrag voor aanvullende academiseringsmiddelen uitgetrokken. In totaal wordt in 2007 voorzien in een bijkomende financiële injectie van 5.800.000 euro. Indien de bepaling onveranderd blijft, kan maar voor een bedrag van 2.000.000 euro bijkomend worden geïnvesteerd.

Artikel 9 legt het jaar vast dat wordt gebruikt voor de berekening van de verdeelsleutel. In het oorspronkelijk artikel werd indirect aangegeven dat het jaar 2005 diende te worden gebruikt. Om alle onduidelijkheid op te heffen, wordt nu expliciet vermeld dat het jaar 2005 wordt gebruikt.

Voor de toekenning van de aanvullende academiseringsmiddelen wordt vanaf 2008 een regeling opgenomen in het in voorbereiding zijnde financieringsdecreet voor wetenschap en innovatie. Artikelen 8 en 9 hebben dus enkel betrekking op het begrotingsjaar 2007.

1.2. Afdeling II ‘Herculesstichting’

In het programmadecreet bij de begroting 2007 werd de oprichting ingeschreven van de Herculesstichting. Die zal instaan voor de financiering van middelzware en zware onderzoeksuitrusting voor fundamenteel en basisonderzoek.

De Vlaamse Regering heeft inmiddels de statuten van deze stichting en het voorontwerp van besluit betreffende de Herculesfinanciering goedgekeurd.

In de begroting van het wetenschapsbeleid van 2007 is een budget van 5.000.000 euro uitgetrokken voor de financiering van onderzoeksinfrastructuur door de Herculesstichting.

Met de inwerkingtreding van het Herculesmechanisme dient het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) niet langer middelzware onderzoeksinfrastructuur te financieren.

Om de opstart van het Herculesinitiatief zo vlot mogelijk te laten verlopen, wordt vanuit het FWO in 2007 eenmalig een bedrag van 10.000.000 euro overgedragen aan de Herculesstichting. Hiermee beschikt de stichting in haar eerste werkingsjaar over 15.000.000 euro, aangezien in de begroting van 2007 reeds 5.000.000 euro is ingeschreven. Vanaf 2008 wordt uit de bijkomende middelen die in de meerjarenbegroting zijn voorzien voor het beleidsdomein Wetenschap en Innovatie bijkomend 10.000.000 euro uitgetrokken voor de Herculesstichting. Zo zal deze instelling vanaf 2008 structureel over 15 miljoen euro kunnen beschikken voor de financiering van (middel)zware onderzoeksinfrastructuur.

De Herculesstichting dient in de tweede helft van 2007 een eerste oproep te lanceren en een eerste reeks dossiers te financieren. Voor het toekennen van deze middelen en de opvolging van de besteding ervan dient een langetermijnplanning te worden opgezet. Hierdoor is het noodzakelijk dat de beperking in de looptijd van de bepalingen van het programmadecreet bij de initiële begroting 2007 wordt opgeheven. Artikel 10 van het voorliggend ontwerp van decreet zorgt er voor dat de uitwerking niet langer wordt beperkt tot 31 december 2008.

Dit doet echter geen afbreuk aan de intentie om de regeling inzake de Herculesfinanciering verder uit te werken in enerzijds het organiek decreet betreffende het wetenschaps- en innovatiebeleid en anderzijds het decreet betreffende de financiering van onderzoek en innovatie.

2. Bespreking

De heer *Louis Bril* vraagt om welke redenen de Herculesstichting als afzonderlijke entiteit naast het FWO en het IWT werd opgericht. Volgens hem zou

het logisch zijn om de opdrachten die aan de nieuwe stichting worden toegewezen, worden uitgevoerd door het FWO.

Ook de heer *Bart Van Malderen* heeft bemerkingen bij de Herculesstichting. De minister voert enerzijds wel een beleid van centralisering van de middelen inzake de buitenlandse zendingen, maar anderzijds wordt er een nieuwe stichting opgericht voor een onderdeel van de beleidsuitvoering. Voor die nieuwe stichting is een werkingsdotatie van 600.000 euro uitgetrokken. Op die manier gaat een substantieel gedeelte van de middelen naar louter beheerskosten, die niet kunnen worden ingezet voor het eigenlijke wetenschappelijke onderzoek. Wat is de precieze motivatie voor de oprichting van deze specifieke entiteit, die personeel, lokalen en werkingsmiddelen zal opsloppen?

Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* stelt vast dat de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid een advies heeft ingediend met betrekking tot bepalingen inzake de Herculesstichting in het programmadecreet (zie *Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1218/1-Addendum*). Zij zegt dat het Vlaams Parlement bij de bespreking van het programmadecreet 2007 bij amendement al groen licht heeft gegeven aan de oprichting van de Herculesstichting. Het is dus zeker niet de bedoeling een en ander nu terug te draaien. Wel verwacht ze dat de minister antwoordt op bemerkingen die door de VRWB worden gemaakt.

Minister *Fientje Moerman* verklaart waarom er werd geopteerd voor een aparte structuur inzake de zware en middelzware onderzoeksinfrastructuur.

Het IWT financiert basisonderzoek, maar in elk geval geen fundamenteel onderzoek. Het FWO op zijn beurt financiert geen basisonderzoek maar wel fundamenteel onderzoek. Het verrichten van fundamenteel onderzoek is de exclusieve opdracht van de universiteiten. De hogescholen hebben als opdracht basisonderzoek te doen. Fundamenteel onderzoek is dus geen opdracht van de hogescholen, wat er voor zorgt dat hogescholen geen toegang tot het FWO hebben. Ook bedrijven hebben geen toegang tot het FWO. De Herculesfinanciering is een structurele financiering van middelzware en zware uitrusting. Het gaat om middelzware uitrusting die zowel voor fundamenteel als voor basisonderzoek kan worden gebruikt, die zowel voor universiteiten als voor hogescholen bestemd is. In tegenstelling tot de vroegere FFEU-middelen, die ad hoc financiële injecties gaven en die ook uitsluitend voor de universiteiten bestemd

waren, is het Herculesmechanisme aangepast aan de nieuwe structuur van het hoger onderwijslandschap. Zowel universiteiten als hogescholen, en bij voorkeur beide samen, kunnen op die Herculesfinanciering een beroep doen voor de financiering van middelzware uitrusting. Zware uitrusting kan ook voor fundamenteel en voor basisonderzoek worden gebruikt en is bestemd voor universiteiten, hogescholen, strategische onderzoekscentra en ook instellingen voor post-initieel onderwijs. Hierbij wordt maximaal gezocht naar samenwerking met andere partners, waarbij in de eerste plaats aan bedrijven wordt gedacht.

De optie om de Herculesfinanciering bij het FWO onder te brengen, zou ertoe geleid hebben dat de doelgroep van het FWO moest worden uitgebreid naar hogescholen en bedrijven. Dat was niet wenselijk en belastend voor de verdere coherente uitbouw van de Vlaamse hoger onderwijs- en onderzoeksruimte. De optie om Hercules bij het IWT onder te brengen, zou het IWT ook belasten met het financieren van fundamenteel onderzoek. Bovendien zou de concentratie van steeds meer middelen in één financieringskanaal, de pluriformiteit van de onderzoeksfinanciering kunnen schaden en de onderzoeksprioriteiten kunnen vernauwen, waardoor nieuwe ontwikkelingen zouden worden afgeremd. Dus werd gekozen voor een derde optie, namelijk de oprichting van een aparte entiteit, met een evenwichtig samengestelde raad van bestuur, met vertegenwoordigers van zowel het IWT als het FWO.

De minister zegt verder dat het niet nodig zal zijn de overheadkosten van de nieuwe instelling op te trekken tot het niveau van die van het FWO of van het IWT. Artikel 27 van de beheersovereenkomst van het FWO bepaalt dat in 2003 maximaal 5,5 procent van de subsidie kan worden aangewend voor centrale beheerskosten en algemene exploitatiekosten. Bij het IWT gaat het op dit ogenblik om een percentage van 5,1 procent. Bij de Herculesstichting worden de overheadkosten op 4 procent vastgelegd.

De minister verklaart verder dat de nieuwe structuur in zijn werking moet worden geëvalueerd, maar dat dat pas na een werkingsperiode van vijf jaar mogelijk zal zijn, omdat de stichting een opstartperiode moet doormaken. De beheerskosten kunnen jaarlijks worden gemonitord, ter gelegenheid van de bespreking van de begroting. De Herculesstichting moet ook een voorstel van beheersovereenkomst aan de Vlaamse Regering voorleggen, waarbij ook een voorstel van

begroting hoort. Ook dat is een gelegenheid om de overheadkosten te bekijken.

Een Vlaams parlamentslid heeft bij een vroegere discussie, in afwezigheid van de minister, opgeworpen dat de verdeelsleutel voor de toewijzing van de financiering van middelzware apparatuur 'kafkaiaans' is. De minister antwoordt daarop dat de gehanteerde verdeelsleutels in de loop van meerdere legislaturen zijn ontwikkeld en gebaseerd zijn op een brede consensus. Voor de verdeling van onderzoeksmiddelen tussen instellingen van hoger onderwijs, worden twee verdeelsleutels gehanteerd. De BOF-sleutel dient voor de financiering van het fundamenteel onderzoek aan de universiteiten en de IOF-sleutel voor de financiering van het basisonderzoek. Voor dat laatste is in het programmadecreet een rechtsgrond gecreëerd en is expliciet bepaald dat universiteiten en hogescholen er een beroep op kunnen doen. Beide verdeelsleutels zijn in overleg met de instellingen, dus met het werkveld bepaald. De Herculesmiddelen voor middelzware uitrusting voor fundamenteel en voor basisonderzoek zullen verdeeld worden via een combinatie van beide verdeelsleutels. Beide sleutels moeten elk jaar worden berekend. Het gaat hier dus zeker niet om een kafkaiaanse administratieve regeling.

Er werd ook gesteld dat er te weinig middelen voor Hercules zouden zijn en dat de instelling subkritisch is. Mocht zulks zijn opgemerkt in 1992 bij de start van het IWT als parastatale B, dan zou er op dit ogenblik geen sprake meer zijn van het IWT, dat ondertussen op dit ogenblik 246,6 miljoen euro aan beleidskredieten heeft. Bij zijn oprichting had het IWT minder dan 4 miljoen euro aan beleidskredieten. Het is pas in 1999 dat het IWT voor het eerst meer dan 10 miljoen euro aan beleidskredieten beheerde. Met andere woorden, dan had men in 1991 ook kunnen beweren dat het IWT subkritisch was.

In de oorspronkelijke versie van het programmadecreet 2007 was voorzien dat de Herculesstichting een gemeenschappelijke dochter zou zijn van het FWO en het IWT. Een meerderheidsamendement heeft dat echter veranderd, waardoor werd bepaald dat de stichting een privaatrechtelijke EVA zou worden. De argumentatie was dat men geen ad-hocstructuur zou creëren, maar een nieuwe instelling die zou passen in het nieuwe BBB-landschap. Een dergelijke structuur leent zich tot PPS-mechanismen. Ter gelegenheid van het programmadecreet was er geen advies aan de VRWB gevraagd over de Herculesstichting. Het programmadecreet is volgens de minister geen

reglementair decreet, dus was er volgens haar ook geen advies vereist. Ondertussen is de Vlaamse Regering bezig met de uitvoering, en wordt er wel advies aan de VRWB gevraagd over het uitvoeringsbesluit. Naast het verplichte VRWB-advies hebben ook het FWO en het IWT een advies gegeven.

3. Stemming

De artikelen 8, 9 en 10 en daarmee het volledige hoofdstuk III worden ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen voor, bij 5 onthoudingen.

HOOFDSTUK IV: RENTETOELAGEN WEGENS HINDER DOOR OPENBARE WERKEN

1. Toelichting door de minister

Artikel 12 van hoofdstuk IV van het ontwerpdecreet wijzigt het decreet van 7 juli 2006 houdende de toekenning van een rentetoelage voor ondernemingen die lijden onder de verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken.

De rentetoelage kan maximaal 80 percent van de totale rentekosten en maximum 4 percent van het geleende kredietbedrag bedragen. Het ontbreken van het woord 'jaarlijks' bij de maximumgrens van 4 percent kan interpretatieproblemen opleveren gezien er verschillende berekeningswijzen van de rentetoelage mogelijk zijn die tot verschillende resultaten kunnen leiden.

Het kan echter nooit de bedoeling geweest zijn van de decreetgever dat de beperking van 4 percent niet op jaarlijkse basis wordt berekend. In dit geval zou de tussenkomst de jaarlijks verschuldigde intresten niet volgen en voor de aanvrager niet meer substantieel zijn. Bovendien vermeldt het decreet van 7 juli 2006 dat bij sterk dalende of stijgende rentevoeten de Vlaamse Regering het percentage van 4 percent kan aanpassen. Hier wordt dus een duidelijke link gemaakt met de heersende marktrente, die steeds wordt uitgedrukt als een jaarlijks toe te passen intrestvoet.

Ook de memorie van toelichting bij het decreet van 7 juli 2006 bevestigt deze visie. De decreetgever is uitgegaan van een gemiddelde marktrente van 5 percent. De rentetoelage wordt in eerste instantie beperkt tot 80 percent van de totale rentekosten wat 4 percent (= 80 percent van 5 percent) oplevert. Ligt de rentevoet van de financieringsovereenkomst hoger

dan 5 percent, dan zal de jaarlijkse tussenkomst in tweede instantie worden beperkt tot 4 percent en dus lager liggen dan 80 percent van de totale rentekosten.

2. Stemming

Er worden bij dit hoofdstuk geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 11 en daarmee het volledige hoofdstuk wordt ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen voor bij 5 onthoudingen.

HOOFDSTUK VI: WERK EN SOCIALE ECONOMIE

1. Toelichting door de minister

Het programmadecreet bevat twee bepalingen betreffende de bevoegdheden Werk en Sociale Economie.

Artikel 13 bevat een bepaling over T-Groep en Werkholding. De periode van het verlof om persoonlijke redenen (met behoud van administratieve en geldelijke anciënniteit) dat werd toegekend aan statutaire personeelsleden van VDAB met het oog op hun tewerkstelling bij T-Groep en nv VSO Werkholding, wordt verlengd van 5 tot 8 jaar.

Om deze personeelsleden rechtszekerheid te bieden in afwachting van de definitieve afloop van de herstructurering van de nv T-Groep moet er worden voorzien in deze verlenging, aangezien het toegekende verlof om persoonlijke redenen normaal per 1 juli 2007 zou verstrijken.

De artikelen 14 en 15 bevatten bepalingen over het ESF-Agentschap. Artikel 14 is een louter terminologische aanpassing om de naam in overeenstemming te brengen met het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen.

Artikel 15 voorziet in een uitbreiding van de machtiging tot terbeschikkingstelling van personeel aan de vzw ESF-Agentschap. Deze uitbreiding is noodzakelijk opdat het ESF-Agentschap Vlaanderen de nodige personeelsleden zou ter beschikking kunnen worden gesteld om over de noodzakelijke expertise te kunnen blijven beschikken in zijn beheerrol van het ESF-programma 2007-2013.

2. Stemming

Er worden bij dit hoofdstuk geen opmerkingen gemaakt.

De artikelen 13, 14 en 15 en daarmee het volledige hoofdstuk VI worden ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen voor en 5 stemmen tegen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Koen

Trees

VAN DEN HEUVEL

MERCKX-VAN GOEY
